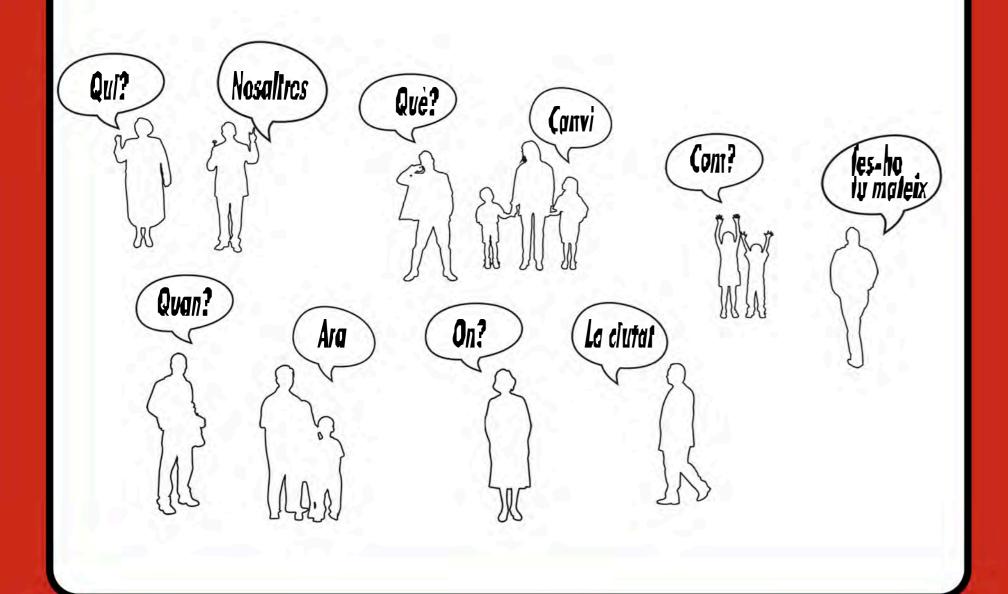
URBANISME TACTIC

En l'última dècada, hem vist una explosió d'intervencions iniciades per la ciutadania, la qual cosa alguns acadèmics anglosaxons van batejar com "tactical urbanism". Ens referim a projectes amb diferents actors que s'agrupen per dur a terme intervencions de petita escala, baix cost i sovint temporals per millorar el seu barri. Aquestes iniciatives també s'han intentat replicar, incorporar o incentivar des de les administracions públiques, no sempre amb els mateixos resultats.

Hi ha qui prefereix el terme "urbanisme emergent", ja que normalment sorgeix de la ciutadania, altres eviten l'us del terme tàctic pel seu origen militar, tal com passa per exemple amb les "guerrilla gardening", grups de persones que creen i mantenen espais de vegetació en zones abandonades de la ciutat sense cap tipus de permís. Més enllà de la polèmica, el concepte és útil per agrupar una sèrie d'intervencions amb elements comuns:

- Una voluntat deliberada de canvi gradual.
- Un oferiment d'idees locals per a reptes de planejament local.
- Compromís a curt termini i objectius realistes.
- Sota risc amb possibilitat de grans resultats.
- Desenvolupament d'un capital social entre la ciutadania i la relació amb institucions públiques, privades, ONGs,...

► EL SISTEMA **PROCÉS** DIRECCIÓ REGLES LLOC DE COMPLEXES **FABRICACIÓ** +CONTROL **EL PODER** RESULTAT (Restrictives) (Determinat) (Restrictiu) CONDUCTES **EMERGENT AUTO** ORGANITZACIÓ RESULTAT **COMPLEXES** VERNACULAR **GESTIONAT** COMPLEXA (Adaptable) (Espontànies) (Cooperatiu) **→EL CAMÍ PROCES**

PLANIFICACIÓ URBANA VS URBANISME TÀCTIC >>>>>>>

Malgrat l'ús especulatiu, al que moltes vegades ha servit els últims anys, l'urbanisme té com a objectiu millorar l'hàbitat de les persones. Però, sovint, el cost de les intervencions relacionades amb aquesta disciplina pot ser prohibitiu per a la majoria d'administracions. Una solució tradicional ha estat utilitzar estratègies de planejament amb horitzons a llarg termini, però aquestes poden dificultar una resposta ràpida als canvis socials i econòmics. És important definir la diferència entre planificació urbana, ciutat informal i urbanisme

És important definir la diferència entre planificació urbana, ciutat informal i urbanisme emergent. L'urbanisme emergent o "bottom-up planning", es diferencia de la planificació urbana en el fet que en gran manera, es basa en la participació ciutadana com a punt important en la "construcció" de la ciutat. Podríem resumir-ho dient que l'urbanisme emergent realitza una cartografia del paper dels ciutadans i habitants com a productors de ciutat bottom-up enfront de la visió top-down de la planificació urbanística tradicional.

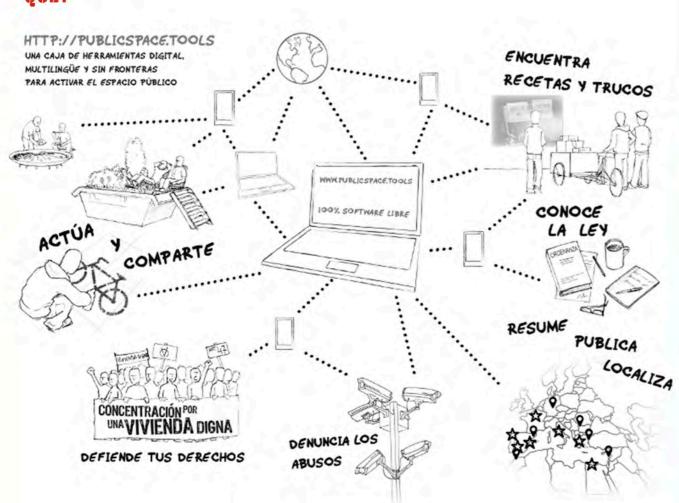
ORBANISME TACTIC AL NOSTRE ENTUR

OUI?

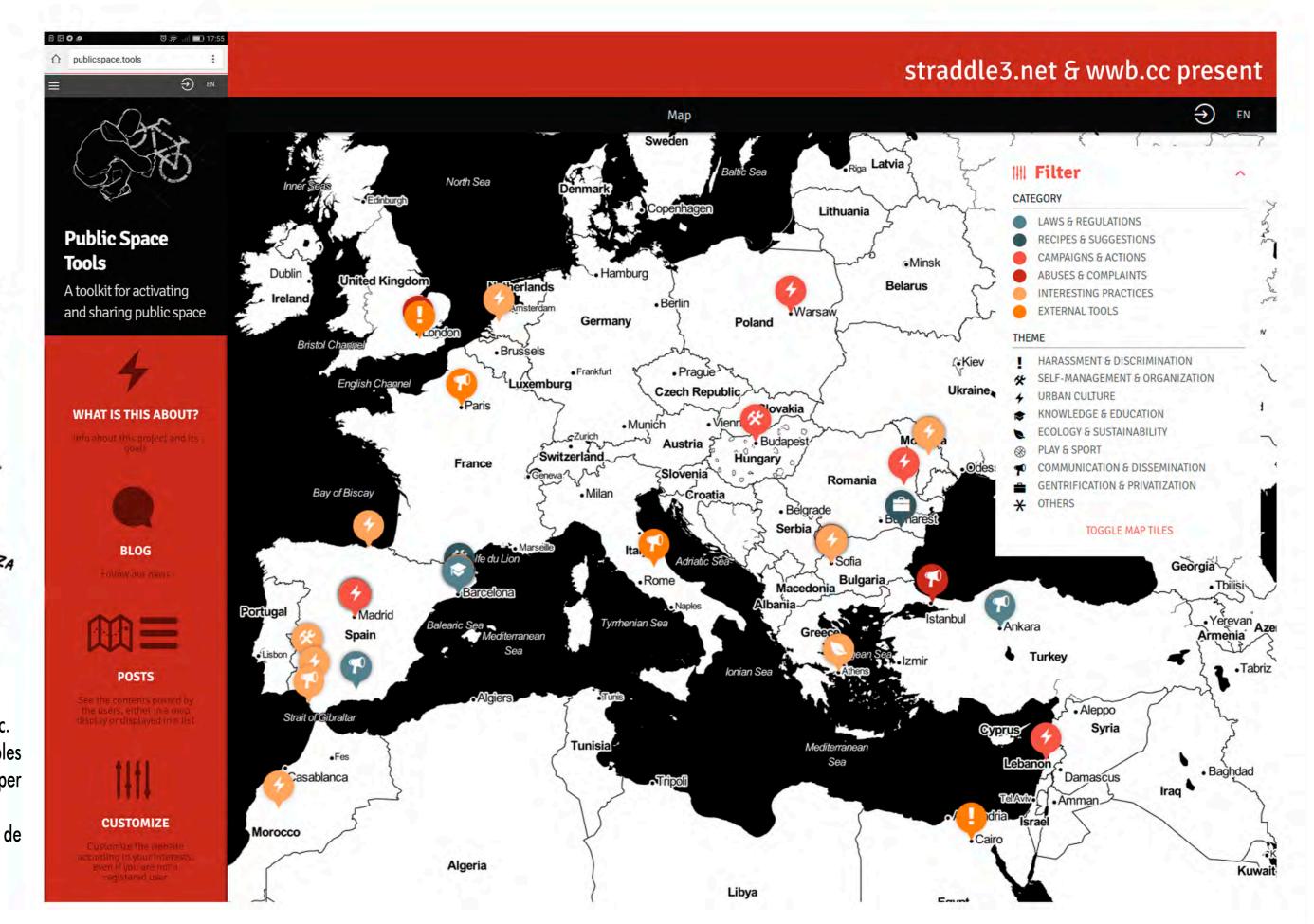
Straddle3 con WWB (Arquitecturas Colectivas)

https://publicspace.tools

Public Space Tools és una eina per equipar-nos a l'hora de intervenir a l'espai públic. És un compendi de documents i instruments jurídics relacionats amb les possibles transformacions de llocs com carrers, parcs i places que té el seu origen a la Guia per a l'Activació de l'Espai Públic desenvolupada a Barcelona per Straddle3. És també un lloc per compartir consells i pràctiques interessants que poden provenir de

qualsevol lloc, encara que està més enfocat a les iniciatives ciutadanes de base.

Straddle3, TXP i participants en el taller Producció d'ACVic en el context QUAM

Vic QUÈ?

Disseny i construcció d'elements de mobiliari i equipament per a l'activació d'espais col·lectius. Es va plantejar així mateix una revisió del concepte de mobiliari. De la mateixa manera que elements mòbils de reduïda dimensió articulen i equipen els nostres habitatges o llocs de treball, altres 'mobles' s'empren per equipar i articular l'espai col·lectiu o la via pública. Les nostres ambicions respecte a la ciutat poden prendre forma física en dispositius catalitzadors de la vida ciutadana, des de cuines de guerrilla a tancs mediàtics, que puguin transformar en qüestió de minuts un racó qualsevol en una festa, un fòrum o un teatre, facilitant la seva participació a les xarxes de comunicació...

Recetas Urbanas

Sevilla

El casc històric de Sevilla, comptava amb un únic parc infantil, malgrat que alguns ciutadans i associacions portaven reclamant que se'n projectessin més des de finals de la dècada dels setanta. Els responsables de l'Ajuntament havien omés sempre aquestes demandes, arribant a utilitzar com a excusa l'argument absurd que aquests equipaments d'oci, massa "moderns", no eren compatibles amb el patrimoni històric del centre, raonament que es podria aplicar igualment als cotxes, que ocupen com a zona d'aparcament la majoria de les places del centre urbà.

Un ciutadà, fart de la impossibilitat d'influir en la gestió de l'espai públic, va idear una estratègia de replantejament legal amb la qual qualsevol veí podria construir una zona de jocs sense necessitat del permís explícit de l'Ajuntament.

Agents culturals de Usera (Kubic frabric/ Espacio oculto/ asociación vecinal Zofio) Co-gestió amb Intermediae i TXP

Madrid QUÈ?

El punt de partida d'aquesta iniciativa és generar un dispositiu que amplifiqui i doni suport a la xarxa d'agents culturals que ja vénen desenvolupant la seva activitat en Usera.

A partir d'unes sessions de co-disseny des del grup motor, es va desenvolupar la proposta inicial que possibilita el desenvolupament d'una programació cultural de manera àmplia. Per a això, es compta amb una capsula cultural, un espai escènic i de projecció, dues graderies que es vinculen a l'escenari i al seu torn tenen la funció de convertir-se en petites infraestructures de mercat ambulant o similar. Aquest dispositiu compta també amb uns bancs implementats amb sound-system via bloototh, que permeten un ús d'aquesta infraestructura que va més enllà de la programació més formal , convidant a usos informals i espontanis.

Skaters de Badalona

Badalona

QUÈ?

Els skaters van muntar el club esportiu dels Plànols per poder intervenir amb l'ajuntament, per demanar permisos per construir, muntar classes, fer esdeveniments, etc...

En crear el club van aconseguir que a la plaça on no els deixaven patinar els donéssin via lliure per a això i també van aconseguir que la plaça fos d'ús compartit, tant per patinar com per a ús veïnal. Es van marcar en el sòl unes línies per separar les zones d'espai patinable i no patinable.

Dins d'aquest àmbit és on han anat actuant, van posar perfils metàl·lics als bancs perquè no s'espatllessin amb l'ús. Arran d'això, s'han convertit en un actor reconegut i rellevant per de cara a l'Ajuntament.

URBANISME TACTIC AL MON

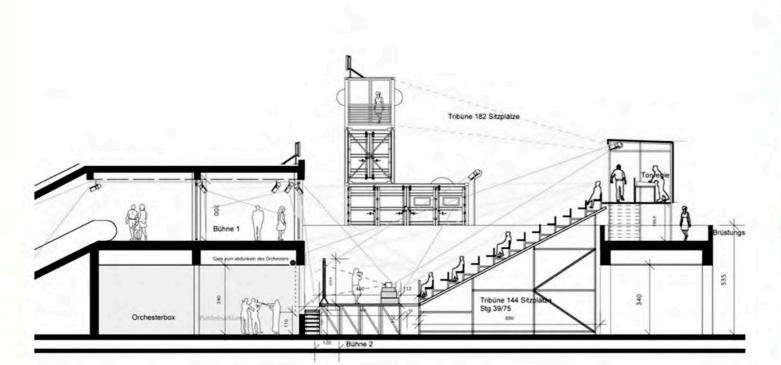

OUI?

Raumlaborberlin

Mülheim an der Ruhr (Alemanya)

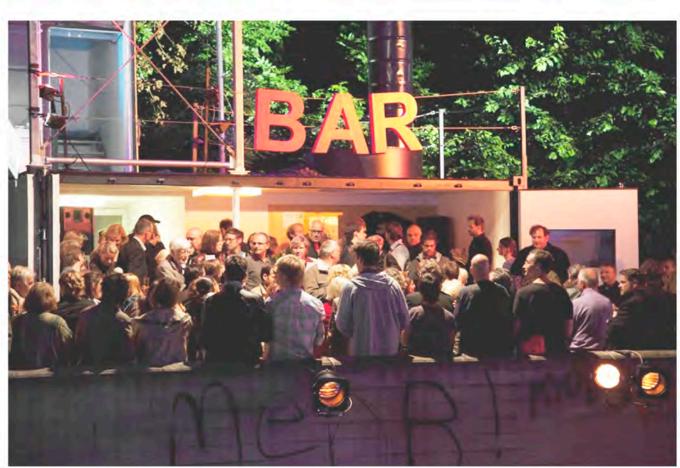
A finals de l'any 2006, un col·lectiu format per urbanistes i arquitectes dedicats a la dinamització d'espais públics negligits per l'administració es va plantejar la possibilitat utòpica de convertir temporalment l'estació d'Eichbaum en un teatre d'òpera. Es tractava de donar-li un ús insòlit que la transformés en un lloc reconeixedor capaç de despertar un sentiment d'afinitat entre els usuaris habituals i els residents locals. La iniciativa va aconseguir involucrar en el projecte els teatres més rellevants de la regió, el Ringlokschuppen de Mülheim, el Schauspiel d'Essen i el Musiktheater im Revier de Gelsenkirchen.

Col·lectius activistes locals i LABPROFAB ON?

Caracas (Venezuela)

Tiuna El Fuerte és un grup de col·lectius polític-culturals de joves activistes que prenen les arts urbanes com a eina de lluita i de transformació de la societat. El parc cultural Tiuna El Fuerte està creat a partir d'un sistema de producció acadèmic i recreatiu per a la prestació de serveis en arts, oficis i comunicació. És un espai públic alternatiu per a la trobada, expressió, formació, recreació i inclusió de joves de classes populars, desenvolupat pel grup d'arquitectes LABPROFAB. Tiuna El Fuerte impulsa tallers de formació no tradicional, recerca, iniciatives soci-productives, xarxes de petites empreses i activitats lúdiques, socials i culturals, principalment dirigides a joves desfavorits.

PISCINA TEMPORAL AL CARRER VERONA >>>>>>>

Fundatia Carturesti i Studio Basar

Bucarest (Rumania)

La proposta seleccionada per alliberar de cotxes el carrer Verona consistia en la instal·lació d'una piscina temporal. La idea assumia un repte que hauria de ser el punt de partida de qualsevol intervenció efímera: minimitzar els mitjans materials invertits i maximitzar els resultats immaterials obtinguts. D'una banda, l'empremta ecològica de l'actuació seria gairebé nul·la i el seu cost econòmic no arribaria als cinc-cents euros. De l'altra, els efectes pedagògics havien de transcendir els tres dies del festival i quedar gravats a la memòria del veïnat. Davant de la manca de llocs públics de bany on combatre els calorosos estius de Bucarest, l'aigua seria l'encarregada de convocar la gent. Hi contribuiria la programació d'una sèrie d'activitats paral·leles.

BIBLIOTECA TEMPORAL «OTETS PAISIY» >>>>>>

QUI?

Studio 8 1/2

ON?

Plóvdiv (Bulgària)

QUE?

La proposta va consistir en la creació d'una biblioteca mòbil a l'interior d'un troleibús que estava fora de servei. Van caldre dos mesos per obtenir el vehicle de les cotxeres municipals, on l'únic futur que l'esperava era ser desballestat. Sortejades les traves burocràtiques per vies poc oficials, el tròlei va ser instal·lat al carrer Paìsiy, on va ser transformat gràcies a la feina voluntària d'una vintena de persones que al llarg de dues setmanes hi van treballar dia i nit. Es van retirar bona part dels seients del vehicle per fer lloc a tres taules d'estudi, diversos punts de lectura i vuit prestatgeries que contenen uns sis-cents volums. A la part posterior del tròlei, s'hi va reservar un espai dedicat als més menuts, on jugar, escoltar rondalles i acolorir llibres infantils. L'espai es va equipar amb instal·lacions de llum, Internet i fil musical.

PEATONALITZACIÓ DE TIMES SQUARE >>>>>>

Ajuntament de NY, agents locals

New York, EUA QUÈ?

En 2009, l'Ajuntament de Nova York, va tancar part de l'Avinguda Broadway a les actuacions i va instal·lar places transitòries amb l'objectiu d'augmentar la seguretat per als vianants i disminuir la congestió vehicular. La mesura va ser implementada com un experiment i es va tornar tot un èxit, i pel mateix, al febrer de 2010 es va fer permanent entre les avingudes 42 i 47. D'això ja han passat més de quatre anys i Times Square ja és un consolidat lloc per als vianants on diàriament transiten 400 mil vianants i cada any es realitzen esdeveniments massius.

